

Paraules i records rescatats d'Antoni Llidó

El sacerdot valencià desaparegut a Xile l'any 1974 torna a ser notícia per la publicació d'un llibre, l'estrena d'un documental, i unes jornades d'homenatge centrades en la seua figura.

Protesta de familiars de persones desaparegudes durant la dictadura xilena davant del Palau de la Moneda de Santiago de Xile al mes d'octubre del 1998. En primer terme es pot veure un manifestant que porta un retrat del pare Llidó.

Vint-i-cinc anys després que el pare Llidó (vegeu *EL TEMPS*, núm. 743) desapareguera entre els carrers d'un Santiago de Xile pres pels militars colpistes del general Augusto Pinochet, el sacerdot continua generant notícies al seu voltant. La setmana passada la Universitat de València i els pobles de Quatretondeta (Vall d'Albaida) i Balones (Comtat) li van retre un homenatge, l'editorial Tàndem ha publicat un epistolari seu i a més, el seu nebot, Andreu Zurriaga, va estrenar un documental sobre l'etapa de Llidó a Xile. Tot i el temps transcorregut des de la seua desaparició, encara no s'ha aclarit on es troba el sacerdot valencià. La seua família va intentar l'any 1992 i el 1998 que la justícia d'aquell país investigara el cas, però en les dues ocasions els jutges van arxivar les denúncies basant-se en l'amnistia que impedeix investigar i processar els responsables de les violacions dels drets humans comeses entre 1973 i 1978 a Xile.

Mestre i sacerdot. Nascut a Xàbia (Marina Alta) el 24 d'abril de 1936, Antoni Llidó va posar en marxa a mitjan anys seixanta, mentre desenvolupava la seua feina pastoral als pobles de Quatretondeta i Balones, una iniciativa pedagògica ben innovadora que va ser analitzada a les jornades d'homenatge. El sacerdot va demanar a un grapat d'estudiants de la Universitat de València que li ajudaren a educar els xiquets en edat escolar de totes dues poblacions. Entre aquests estudiants destacava l'actual rector de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) Carles Solà, que recordà el sacerdot com

una persona que no acceptava les situacions injustes i lluitava per resoldre-les "amb armes poderoses i senzilles: l'educació, el coneixement, la comprensió, l'amor o l'alegria immensa del compromís".

Records epistolars i visuals. Com a acte central d'aquestes jornades d'homenatge, es va presentar el llibre publicat per l'editorial Tàndem *Antoni Llidó. Epistolari d'un compromís*, que recull 144 cartes que el sacerdot va enviar a amics i familiars des de la seua etapa com a sacerdot a Quatretondeta i Balones, fins als anys setanta, quan vivia a Xile, a més de retalls de premsa xilena de l'època que parlen dels canvis polítics al país. En totes les cartes signades per Antoni Llidó, escrites tant en valencià com en castellà, i fins i tot en francès, s'entreveu la vitalitat imparable del sacerdot i una curiositat il·limitada per tot el que l'envoltava. Llidó, conegut a Xile

com pare Toño, també critica en primera persona l'església xilena per no defensar els més necessitats: "L'església a Amèrica Llatina -diu en una carta datada a Quillota el 28 d'agost del 1972- fa un treball extraordinari al servei de l'explotació. Parla de no mesclar-se amb els problemes del segle. Calla davant de la injustícia [...] Açò és fer la més bruta política quan no es fa res per ajudar els que són tractats injustament." A més d'aquests records escrits en forma de carta, a les jornades d'homenatge també s'ha vist un avançament del documental *Queridos todos*, fet pel seu nebot Andreu Zurriaga, que dona veu a moltes de les persones que van conèixer Llidó al Xile dels anys setanta. Zurriaga té intenció d'ampliar el documental amb imatges d'arxiu però l'elevat preu dels documents gràfics li ha posat ben difícil la feina de continuar rescatant els records del seu oncle. **M. R.**